

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymas ES institucijoms: jūsų teisės skaitmeniniame amžiuje

Liuksemburgas, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2019

© Europos Sąjunga, 2019

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Print ISBN 978-92-9242-365-0 doi:10.2804/557956 QT-03-18-551-LT-C
PDF ISBN 978-92-9242-339-1 doi:10.2804/150178 QT-03-18-551-LT-N

Perėjimas prie skaitmeninės duomenų apsaugos

Technologijos labai palengvino mūsų gyvenimą. Gyvename skaitmeniniame amžiuje, todėl neįsivaizduojame savo kasdienės veiklos be interneto, didžiųjų duomenų, dirbtinio intelekto ir kitų technologinių laimėjimų.

Tačiau nepamirškime, kad technologiniai laimėjimai neturėtų keisti mūsų tikrųjų vertybių. Reikėtų sugebėti naudotis naujų technologijų teikiama nauda nepamirštant mūsų pagrindinių teisių. Viena tokių pagrindinių teisių – teisė į duomenų apsaugą.

Naujosios ES duomenų apsaugos taisyklės, taikomos nuo 2018 m., yra orientuotos į ateitį. Taisyklėmis siekiama užtikrinti veiksmingą asmens duomenų apsaugą skaitmeniniame amžiuje.

Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR) taikomas visoms ES veikiančioms bendrovėms ir organizacijoms. Reglamentu užtikrinama asmens duomenų apsauga skaitmeninėje erdvėje ir taip nustatomi duomenų apsaugos standartai visame pasaulyje.

Taip pat nustatytos naujos ES institucijoms skirtos duomenų apsaugos taisyklės, siekiant užtikrinti, kad ES institucijoms ir įstaigoms galiojantys duomenų apsaugos standartai atitiktų BDAR numatytus duomenų apsaugos standartus. Šios taisyklės atspindi tas pačias vertybes, jomis užtikrinama, kad ES piliečiai galėtų naudotis tokiomis pačiomis dar labiau ginamomis teisėmis bendraudami su ES institucijomis, kokiomis jie naudojami bendraudami su kitomis bendrovėmis, organizacijomis arba viešosiomis įstaigomis pagal BDAR.

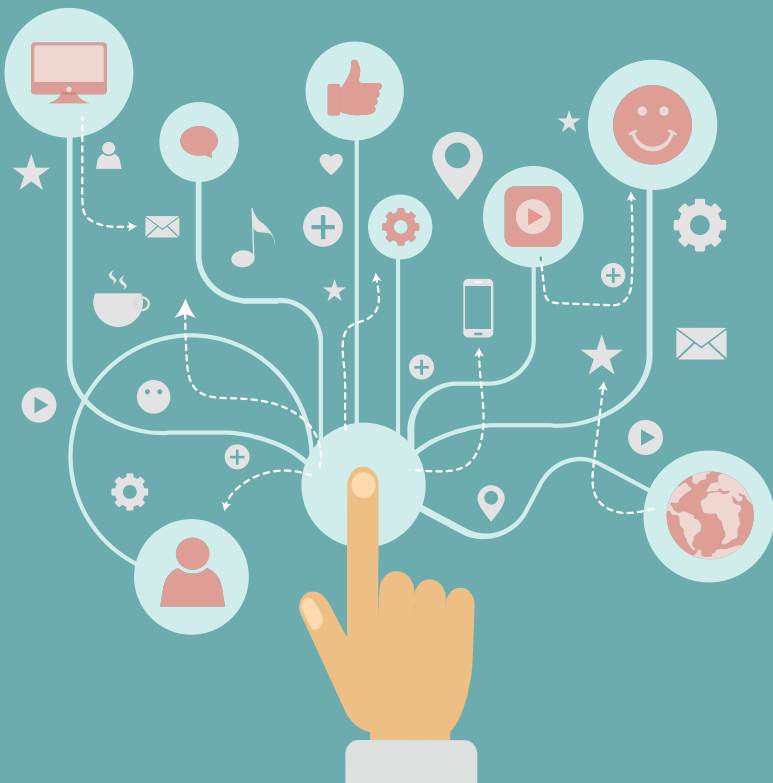
Duomenų apsauga ES institucijose. Kokios yra jūsų teisės?

Pati Europos Sąjungos esmė lemia, kad ES institucijos turi tvarkyti asmens duomenis daugelyje sričių. Tai gali būti asmens duomenų tvarkymas kovojant su sunkiu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu ES lygmeniu, skirstant ES lėšas arba valdant didelės apimtys IT sistemas, pavyzdžiui, Vizų informacinę sistemą.

ES institucijos taip pat yra darbdaviai. Todėl jos tvarko asmens duomenis, kai įdarbina arba tvarko darbuotojų medicininę informaciją.

Kasdienis didelių duomenų kiekių tvarkymas – atsakingas darbas. Dėl šios priežasties svarbu, kad ES institucijos rodytų pavyzdį taikydamos naująsias ES duomenų apsaugos taisykles.

Jeigu jūsų duomenys yra renkami, laikomi arba tvarkomi bet koku kitu būdu, jūs duomenų apsaugos teisės aktuose esate įvardytas kaip **duomenų subjektas**. Tai suteikia jums tam tikras teises, susijusias su jūsų asmens duomenų tvarkymu.

ES institucijos privalo tvarkyti jūsų asmens duomenis **sažiningai, teisėtai** ir tik **teisėtiems tikslams**. Ši bendroji teisė papildoma keliomis specialiomis teisėmis:

Teisė į skaidrumą

Duomenų valdytojas, informuodamas, kaip bus tvarkomi jūsų asmens duomenys, privalo vartoti aiškią ir paprastą kalbą. Informacija turi būti aiški, glausta ir skaidri, taip pat ji turi būti pateikta lengvai prieinama forma.

Teisė būti informuotam

Jūs turite teisę būti informuoti, pavyzdžiui, apie tai, kad jūsų duomenys buvo tvarkomi, apie tikslą, kuriam jie buvo tvarkomi, ir apie duomenų valdytojo tapatybę.

Prieigos teisė

Jūs turite teisę gauti informaciją iš ES institucijos apie tai, ar jūsų asmens duomenys yra institucijos tvarkomi, apie šio tvarkymo tikslą, atitinkamų duomenų kategorijas ir gavėjus, kuriems jūsų duomenys buvo atskleisti, taip pat teisę gauti prieigą prie šių ES institucijos tvarkomų asmens duomenų.

Teisė ištaisyti duomenis

Jeigu jūsų duomenys yra neteisingi ar neišsamūs, turite teisę juos ištaisyti.

Teisė duomenų tvarkymą apriboti

Esant tam tikroms aplinkybėms, pavyzdžiui, jeigu ginčijate tvarkomų duomenų tikslumą arba jeigu nesate tikri, ar duomenys tvarkomi teisėtai, galite prašyti valdytojo riboti duomenų tvarkymą.

Teisė reikalauti ištrinti duomenis arba būti užmirštam

Jeigu jūsų duomenys ES institucijai nebėra reikalingi, jeigu norite sutikimą atšaukti arba jeigu tvarkymas yra neteisėtas, turite teisę duomenis ištrinti.

Teisė į duomenų perkeliamumą

Naudodamiesi šia teise galite gauti duomenų valdytojo saugomus savo duomenis ir perduoti juos iš vieno valdytojo kitam. Jeigu techniškai įmanoma, valdytojas turi atlikti šį darbą už jus.

Teisė nebūti automatizuoto atskirų sprendimų priėmimo, įskaitant profiliavimą, subjektu

Turite teisę nebūti automatizuotu duomenų tvarkymu grindžiamų sprendimų, įskaitant profiliavimą, subjektu, nes dėl šios veiklos jums gali kilti teisinių pasekmių arba panašių didelių neigiamų padarinių.

Teisė nesutikti

Pateikdami įtikinamas teisėtas priešzastis galite nesutikti dėl su jumis susijusių duomenų tvarkymo.

Asmens duomenys reiškia bet kokią informaciją, susijusią su **fizinio asmensiu**, kurio tapatybė gali būti (tiesiogiai arba netiesiogiai) nustatyta. Fizinis asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta, yra tas, kuris gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai identifikuotas visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą, pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis, interneto identifikatorių, arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius.

Pavyzdžiai: vardas, pavardė, el. pašto adresas, metinė vertinimo ataskaita ir sveikatos duomenys, taip pat netiesiogiai identifikuojanti informacija, tokia kaip darbuotojo numeris, IP adresas, prisijungimų informacija, fakso numeris, biometriniai duomenys ir t. t.

Duomenų valdytojas yra institucija arba įstaiga, kuri apibrėžia asmens duomenų tvarkymo tikslus ir priemones. Visų pirma, valdytojas yra įpareigotas užtikrinti duomenų kokybę ir, ES institucijų arba įstaigų atveju, pranešti apie duomenų tvarkymo operaciją duomenų apsaugos pareigūnui (DAP). Be to, duomenų valdytojas taip pat atsakingas už saugumo priemones, skirtas duomenims apsaugoti. Valdytojas taip pat yra subjektas, gaunantis duomenų subjekto prašymus įgyvendinti jų teises. Valdytojas turi bendradarbiauti su DAP ir gali su juo konsultuotis bet koku su duomenų tvarkymu susijusiu klausimu.

Duomenų tvarkymas yra bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka, kaip antai rinkimas, rašymas, rūšiavimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, išgava, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimasis arba sunaikinimas.

Pavyzdžiai: įdarbinimo procedūra, viešųjų pirkimų procedūra, išorės ekspertų sąrašas, renginių organizavimas, nuotraukų publikavimas, piliečiams arba darbuotojams skirtos elektroninės bendradarbiavimo platformos kūrimas.

Tvarkymu taip pat laikomas toks procesas, kai Europos institucijos suteikia valstybėms narėms techninę priemonę arba sprendimą, palengvinantį keitimąsi informacija, tuo pačiu išlaikant prieigą prie reikiamų asmens duomenų arba saugant su platforma susijusių prisijungimų informaciją.

Norėdami sužinoti daugiau apie naująsias duomenų apsaugos taisykles, skaitykite kitus mūsų informacinius leidinius:

- **Duomenų tvarkymo dokumentacija: EDAPP vadovas, skirtas užtikrinti atskaitomybę**
- **Naujosios ES institucijoms skirtos duomenų apsaugos taisyklės ir kokį poveikį jos turi JUMS**

arba galite ieškoti daugiau informacijos **EDAPP svetainėje** www.edps.europa.eu

Šis informacinis leidinys yra paskelbtas Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) – nepriklausomos ES institucijos, įsteigtos 2004 m., kuri:

- prižiūri, kaip ES institucijos ir įstaigos tvarko asmens duomenis;
- konsultuoja dėl duomenų apsaugos reglamentavimo;
- bendradarbiauja su panašaus pobūdžio institucijomis, kad būtų užtikrinta nuosekli duomenų apsauga.

www.edps.europa.eu

@ES_EDAPP

EDAPP

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

Leidinių biuras